

PHÁT HUY NGUỒN LỰC PHẬT GIÁO XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN ĐẤT NƯỚC, ĐOÀN KẾT DÂN TỘC

TRAO ĐỔI - NGHIÊN CỨU

Phát huy nguồn lực Phật giáo xây dựng và phát triển đất nước, đoàn kết dân tộc

Hòa thượng TS Thích Gia Quang,
Phó Chủ tịch HĐTS Giáo hội Phật giáo Việt Nam

Đặt vấn đề

Phật giáo Việt Nam là tôn giáo có truyền thống “hộ quốc an dân, đồng hành cùng dân tộc”, luôn gắn bó với vận mệnh của đất nước. Lịch sử đã chứng minh, khi đất nước hùng cường thì Phật giáo hưng thịnh; khi Tổ quốc lâm nguy, Phật giáo luôn sát cánh, đứng lên tham gia chống giặc ngoại xâm, góp phần giành lại độc lập cho đất nước.

Kế thừa và phát huy truyền thống vẻ vang của PGVN, Giáo hội Phật giáo Việt Nam (GHPGVN) đã đồng hành cùng nhân dân cả nước tiến hành công cuộc đổi mới trong tinh thần hòa hợp, đoàn kết và với phương châm “phụng đạo, yêu nước”, GHPGVN đã chỉ đạo Giáo hội các cấp phát huy vai trò, nguồn lực của Giáo hội trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; tham gia các hoạt động xã hội: Y tế, giáo dục, bảo trợ xã hội, dạy nghề, từ thiện nhân đạo, bảo vệ môi trường và ứng phó với biến đổi khí hậu. Đồng thời đặc biệt quan tâm trong việc xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc.

Từ khóa: Phật giáo, bảo vệ tổ quốc, giáo hội Phật giáo Việt Nam, đồng hành cùng dân tộc, đại đoàn kết, xây dựng và phát triển.

Hòa thượng TS Thích Gia Quang, Phó Chủ tịch HĐTS Giáo hội Phật giáo Việt Nam
Tạp chí Nghiên cứu Phật học Số tháng 1/2022

Đặt vấn đề

Phật giáo Việt Nam là tôn giáo có truyền thống “hộ quốc an dân, đồng hành cùng dân tộc”, luôn gắn bó với vận mệnh của đất nước. Lịch sử đã chứng minh, khi đất nước hùng cường thì Phật giáo hưng thịnh; khi Tổ quốc lâm nguy, Phật giáo luôn sát cánh, đứng lên tham gia chống giặc ngoại xâm, góp phần giành lại độc lập cho đất nước.

Kế thừa và phát huy truyền thống vẻ vang của PGVN, Giáo hội Phật giáo Việt Nam (GHPGVN) đã đồng hành cùng nhân dân cả nước tiến hành công cuộc đổi mới trong tinh thần hòa hợp, đoàn kết và với phương châm “phụng đạo, yêu nước”, GHPGVN đã chỉ đạo Giáo hội các cấp phát huy vai trò, nguồn lực của Giáo hội trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; tham gia các hoạt động xã hội: Y tế, giáo dục, bảo trợ xã hội, dạy nghề, từ thiện nhân đạo, bảo vệ môi trường và ứng phó với biến đổi khí hậu. Đồng thời đặc biệt quan tâm trong việc xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc.

Từ khóa: Phật giáo, bảo vệ tổ quốc, giáo hội Phật giáo Việt Nam, đồng hành cùng dân tộc, đại đoàn kết, xây dựng và phát triển.

TRAO ĐỔI - NGHIÊN CỨU

Phát huy nguồn lực Phật giáo xây dựng và phát triển đất nước, đoàn kết dân tộc

Hòa thượng TS Thích Gia Quang,
Phó Chủ tịch HĐTS Giáo hội Phật giáo Việt Nam

Đặt vấn đề

Phật giáo Việt Nam là tôn giáo có truyền thống “hộ quốc an dân, đồng hành cùng dân tộc”, luôn gắn bó với vận mệnh của đất nước. Lịch sử đã chứng minh, khi đất nước hùng cường thì Phật giáo hưng thịnh; khi Tổ quốc lâm nguy, Phật giáo luôn sát cánh, đứng lên tham gia chống giặc ngoại xâm, góp phần giành lại độc lập cho đất nước.

Kế thừa và phát huy truyền thống vẻ vang của PGVN, Giáo hội Phật giáo Việt Nam (GHPGVN) đã đồng hành cùng nhân dân cả nước tiến hành công cuộc đổi mới trong tinh thần hòa hợp, đoàn kết và với phương châm “phụng đạo, yêu nước”, GHPGVN đã chỉ đạo Giáo hội các cấp phát huy vai trò, nguồn lực của Giáo hội trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; tham gia các hoạt động xã hội: Y tế, giáo dục, bảo trợ xã hội, dạy nghề, từ thiện nhân đạo, bảo vệ môi trường và ứng phó với biến đổi khí hậu. Đồng thời đặc biệt quan tâm trong việc xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc.

Từ khóa: Phật giáo, bảo vệ tổ quốc, giáo hội Phật giáo Việt Nam, đồng hành cùng dân tộc, đại đoàn kết, xây dựng và phát triển.

1. Phát huy giá trị nguồn nhân lực, vật chất của PGVN, chung tay xây dựng và phát triển đất nước

Hiện cả nước có khoảng 20 triệu tín đồ Phật tử, hàng chục triệu người có đức tin và sự kính ngưỡng đạo Phật. Trong tổng dân số, nguồn lực về nguồn lao động có tín ngưỡng Phật giáo chiếm tỷ lệ đông đảo đó là điều kiện thuận lợi để phát huy nguồn nhân lực, vật chất của tín đồ vào công cuộc xây dựng và phát triển đất nước.

Ngay từ lúc thành lập, GHPGVN đã xác định rõ là tổ chức kế thừa và cần nhanh chóng bắt nhịp hoạt động, phát huy mạnh mẽ truyền thống hoạt động xã hội, từ thiện, nhân đạo của PGVN. 40 năm qua, kể từ thời điểm GHPGVN được thành lập đến nay, đặc biệt dưới sự Lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, Giáo hội đã tích cực trong mọi khâu hoạt động, cụ thể là một số hoạt động tiêu biểu như sau:

1.1. Phật giáo tham gia các hoạt động xã hội hóa về y tế, giáo dục, bảo trợ xã hội, dạy nghề và công tác từ thiện

Phật giáo đã giúp giảm gánh nặng cho xã hội bằng việc chung tay giúp đỡ những người có hoàn cảnh gặp nhiều khó khăn, sớm vượt qua để ổn định cuộc sống thông qua công tác phúc lợi xã hội như khám chữa bệnh miễn phí tại các chùa, tự viện trên cả nước, đào tạo miễn phí dạy nghề và giới thiệu việc làm cho hàng nghìn học viên.

Với hệ thống trên 165 cơ sở Tuệ Tĩnh đường, hơn 600 phòng chẩn trị y học dân tộc, trên 10 phòng khám Tây y, Đông Tây y kết hợp đang hoạt động có hiệu quả, khám và phát thuốc miễn phí cho hàng chục ngàn lượt bệnh nhân với kinh phí lên đến hàng chục tỷ đồng.

Trên 1.000 lớp học tình thương; 36 cơ sở nuôi dạy trẻ mẫu giáo bán trú, nuôi dạy trẻ mồ côi, trẻ khuyết tật,... với trên 20.000 em; trên 20 cơ sở nhà dưỡng lão, phụng dưỡng trên 1.000 cụ già; và có khoảng 10 trường dạy nghề miễn phí đã đào tạo và giới thiệu cho hàng nghìn học viên có việc làm.

Giáo hội luôn có mặt đúng lúc và kịp thời cứu trợ đồng bào bị thiên tai, lũ lụt và tham gia tích cực ủng hộ phong trào xóa đói giảm nghèo, chăm sóc các đối tượng người có công với đất nước. Phát quà từ thiện, xây cầu, làm đường, phát xe lăn, hiến máu nhân đạo, quỹ khuyến học, ủng hộ các chiến sỹ biển đảo bám biển Hoàng Sa, Trường Sa của Tổ quốc...

Những nơi vừa xảy ra thiên tai bão lũ, dịch bệnh, và những thiệt hại do ô nhiễm môi trường gây ra làm thiệt hại kinh tế nặng nề, thì các đoàn thể Phật giáo do tăng, ni dẫn đầu đã thăm hỏi, động viên và trao quà các gia đình gặp nạn vượt qua khó khăn, sớm ổn định cuộc sống.

Song song với công tác từ thiện là các hoạt động phúc lợi xã hội, xây dựng các trường mầm non, trường nuôi dạy trẻ em, trường nuôi dạy trẻ em bất hạnh, khuyết tật, trẻ em bị ảnh hưởng chất độc màu da cam cũng được nhân rộng và phát triển đúng hướng, góp phần làm giảm bớt gánh nặng cho gia đình các em và cho xã hội.

Công tác từ thiện xã hội là những hoạt động Phật sự đạo đức mang tính tích cực và trong

sáng, thể hiện tinh thần từ bi cứu khổ của đạo Phật, là một trong những công tác trọng tâm của Giáo hội.

1.2. Phật giáo tham gia bảo vệ môi trường và ứng phó với biến đổi khí hậu

Môi trường sống của hành tinh đang chứng kiến sự biến đổi của khí hậu và nhiều thảm họa thiên tai, sự nóng lên của Trái đất, môi trường ô nhiễm xảy ra liên tục trong những năm gần đây, hàng trăm người bị cướp đi sinh mạng do bão lũ, sạt lở đất, chất thải ngành công nghiệp hủy hoại hệ sinh thái trên diện rộng.

Góp phần cùng với Nhà nước, các tổ chức xã hội đã thể hiện trách nhiệm của mình, GHPGVN là một trong những tổ chức tích cực hưởng ứng, tham gia bảo vệ môi trường và ứng phó với biến đổi khí hậu.

Tuyên truyền và giảng giải ý nghĩa của việc hạn chế sát sinh, không săn bắt các loài thú hoang dã...không phá rừng mà tăng cường trồng rừng, phủ xanh đất trống đồi trọc.

Hưởng ứng lời kêu gọi của Thủ tướng Chính phủ không dùng đồ nhựa một lần (chống rác thải nhựa), dùng sản phẩm tái chế và sử dụng nhiều lần để góp phần bảo vệ môi trường sống.

Tuyên truyền vận động người dân thực hiện tốt văn hóa giao thông mà GHPGVN và Bộ GTVT, Ủy ban ATGTQG đã ký kết.

Đứng trước vấn đề môi trường đang xuống cấp như hiện nay, tính nhập thế của Phật giáo trong việc bảo vệ môi trường trước hết là khuyến khích tín đồ Phật tử ăn chay, ăn chay ngoài việc bảo vệ sức khỏe chính bản thân người ăn chay, còn là cách hiệu quả nhất để bảo vệ môi trường sống; tổ chức các khóa tu với nhiều nội dung phong phú và đa dạng, trong đó vấn đề bảo vệ môi trường được chú trọng.

Song song đó giáo dục nhận thức rõ con người có mối liên hệ mật thiết với thiên nhiên và môi trường sống, đặc biệt là hướng dẫn mọi người thực hành nếp sống trên nền tảng đạo đức Phật giáo là hướng thiện, là tôn trọng sự sống của vạn loài; khuyến khích tín đồ sống gần gũi với môi trường, hòa mình với thiên nhiên, giảm thiểu các tác động trực tiếp đến môi trường.

Chùa Sơn Linh, đảo Sơn Ca, Trường Sa - Ảnh: Thanh Trà

2. Phát huy giá trị di sản văn hóa Phật giáo góp phần xây dựng và phát triển đất nước

2.1. Phát huy giá trị nhân bản về triết lý, nhân sinh quan Phật giáo, đạo Phật là đạo thực hành, đạo của giáo dục và hướng thiện

Xã hội ngày nay đứng trước nhiều vấn nạn thời đại như bạo lực học đường, hay sự suy thoái về lối sống đạo đức của một bộ phận giới trẻ có cách sống thực dụng, mạnh dạn trong suy nghĩ và hành động, bất kính với người lớn, với cha mẹ, thầy cô, thiếu tình yêu thương đồng loại, dẫn đến tệ nạn xã hội ngày càng gia tăng trong những năm gần đây.

Không đứng ngoài những hiện tượng trên, GHPGVN nhiều năm qua đã có những hoạt động thiết thực để góp phần làm giảm sự suy đồi đạo đức trong thanh thiếu niên. Từ Trung ương Giáo hội đến các địa phương, các chùa, tự viện, thiền viện... đã tổ chức nhiều khóa tu dành cho thanh thiếu niên, các trại hè thanh thiếu niên, các hoạt động Phật pháp... Thông qua đó giáo dục các em hiểu được lễ nghi, phải trái, hiếu thuận, nhân quả, tội phước, sự biết ơn, đền ơn, báo ân, báo hiếu cha mẹ, thầy cô... để các em có được nếp sống lành mạnh, văn minh, biết ơn với tổ tiên, ông bà và có trách nhiệm với cộng đồng xã hội.

Nền giáo dục của Phật giáo mang đậm tính nhân văn, triết lý nhân quả nhân bản, tư tưởng nhập thế Phật giáo đã góp phần xây dựng chuẩn mực đạo đức con người, đưa con người đến cuộc sống “**chân - thiện - mỹ**”.

Phật giáo du nhập vào Việt Nam từ rất sớm và đã nhanh chóng được bản địa hóa. Trong lịch sử phát triển của mình, Phật giáo đã để lại cho dân tộc nhiều di sản văn hóa vật chất và tinh thần có giá trị đặc sắc. Khối di sản này bao gồm hệ thống không gian, kiến trúc chùa tháp, các tác phẩm điêu khắc tượng thờ, tranh thờ Phật giáo, hoành phi, câu đối, đồ thờ cúng, nhạc khí...cùng những giá trị tư tưởng, đạo đức, văn hóa, âm nhạc và nhiều nghi lễ Phật giáo.

2.2. Phát huy Di sản văn hóa, danh lam, thắng cảnh của Phật giáo Việt Nam

Trong suốt chiều dài lịch sử, văn hóa Phật giáo đã trở thành dấu ấn văn hóa dân tộc với những đặc trưng khiêm cung, giản dị, hài hòa, cân đối, vừa phù hợp với không gian tâm linh, vừa gắn bó hữu cơ với cảnh quan chung. Từng bộ phận kiến trúc, từng pho tượng, bức tranh, đồ thờ tự...trong các ngôi chùa đều là những tác phẩm nghệ thuật tuyệt mỹ. Di sản văn hóa Phật giáo Việt Nam đã có những đóng góp xứng đáng vào kho tàng văn hóa phong phú và độc đáo của dân tộc.

Ngày nay, các điểm du lịch tâm linh thường gắn với đền, chùa, lăng tẩm, tòa thánh và lễ hội. Cả nước có gần 500 ngôi chùa được xếp hạng di tích quốc gia. Đây chính là những điểm thu hút du khách tới tham quan, trải nghiệm, chiêm bái, nghe giảng và trải nghiệm đời sống thiền tu. Như vậy, các điểm hành hương tâm linh còn tạo ra công ăn việc làm cho hàng nghìn người ổn định cuộc sống, góp phần làm giảm tỷ lệ thất nghiệp cho xã hội.

3. Phát huy giá trị nguồn lực tinh thần trong xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc để xây dựng và bảo vệ Tổ quốc

Giáo hội là thành viên trong khối Đại đoàn kết toàn dân, hơn 40 năm qua trong quá trình xây dựng và phát triển tổ chức, GHPGVN đã chỉ đạo Giáo hội các cấp hướng dẫn tăng, ni, phật tử Việt Nam trong các hoạt động **“phụng đạo, yêu nước”**.

Trong các bài giảng pháp thoại và các sinh hoạt tôn giáo, chức sắc, tu sĩ của Giáo hội đã luôn động viên bà con nhân dân phật tử thực hiện tốt đường lối chính sách của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước trong an ninh trật tự xã hội, thực hiện tốt phong trào toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư, nay là phong trào toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh.

GHPGVN thông qua các BTS tỉnh/thành hội Phật giáo trong toàn quốc, các cơ sở, tự viện thường xuyên động viên tăng, ni, phật tử tại địa phương hoàn thành tốt các phong trào ích nước lợi dân, bảo vệ tổ quốc, bảo vệ môi trường, xây dựng nếp sống văn hóa và n minh trên địa bàn khu dân cư, tham gia các đoàn thể, các hoạt động xã hội, vì lợi ích của đất nước và dân tộc. Nhiều vị chức sắc tu hành được người dân tin tưởng bầu là Đại biểu Quốc hội, Hội đồng nhân dân các cấp; vai trò đặc biệt của tăng ni trong việc vận động quần chúng xây dựng đời sống văn hóa, kinh tế xã hội ở các địa bàn dân cư ngày càng được nâng cao. Các vị tăng, ni tiếp tục đẩy mạnh việc truyền bá đạo pháp tại vùng sâu, vùng xa, biên cương, hải đảo để tinh thần Phật giáo tiếp tục được lan tỏa nơi phen dậu của Tổ quốc.

Bằng các việc làm nêu trên, GHPGVN đã tích cực đóng góp có hiệu quả trong công cuộc xây dựng và phát triển đất nước. Trong thời gian tới, trên cơ sở nội lực tự sinh của Giáo hội và sự giúp đỡ của các cơ quan hữu quan Nhà nước, nhất định GHPGVN sẽ có những đóng góp hiệu quả, thiết thực hơn nữa vào công cuộc xây dựng và phát triển đất nước ngày càng văn minh, giàu đẹp.

Hòa thượng TS Thích Gia Quang, Phó Chủ tịch HĐTS Giáo hội Phật giáo Việt Nam
Tạp chí Nghiên cứu Phật học Số tháng 1/2022